

ภูมิอากาศจังหวัดลำปาง

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดลำปางตั้งอยู่ภาคเหนือตอนกลางของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 602 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 12,533 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และพะเยา
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดตาก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดแพร่ และสุโขทัย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดลำพูน

ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นรูปยวรี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาที่มีที่ราบสูงและที่ราบลุ่มในบริเวณแม่น้ำวัง อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 268 เมตร พื้นที่ป่าประกอบด้วยไม้สักและไม้เบญจพรรณ จังหวัดลำปางมีภูเขาที่สำคัญ ได้แก่ ดอยขุนตาล กั้นเขตแดนจังหวัดลำปางกับจังหวัดลำพูน มีอุโมงค์เจาะลอดภูเขาที่ยาว 1,362 เมตร เป็นอุโมงค์รถไฟที่ยาวที่สุดในประเทศไทย ดอยผีปันน้ำหรือดอยนางแก้ว อยู่ในเขตอำเภอวังเหนือ กั้นเขตแดนระหว่างจังหวัดลำปางกับเชียงราย สูงประมาณ 1,500 เมตร ดอยผาจ้อ ดอยกึ่งมณฑา และดอยขุนแม่เหล็ก แม่น้ำ ที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำวัง แม่น้ำจาง และแม่น้ำจาง

สภาวะอากาศทั่วไป

ลักษณะอากาศของจังหวัดลำปาง ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูหนาว ทำให้จังหวัดลำปางมีอากาศเย็นและแห้งทั่วไป กับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน ทำให้จังหวัดลำปางมีฝนตกทั่วไป

ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดลำปาง พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศ แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยเฉพาะในเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทย อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือ เดือนกันยายน

ฤดูหนาว เริ่มประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดคือ เดือนมกราคม

อุณหภูมิ

เนื่องจากจังหวัดลำปางอยู่ทางภาคเหนือตอนกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงมีภูเขาล้อมรอบและมีบางส่วนเป็นป่าไม้ และมีอากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน อุณหภูมิทั้งปีโดยเฉลี่ย 26.2 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.0 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนที่สุดในเดือนเมษายน เคยตรวจอุณหภูมิสูงสุดได้ 43.5 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 18

เมษายน 2526 ส่วนในฤดูหนาวมีอากาศหนาวเย็น อุณหภูมิเดือนมกราคมต่ำสุดเฉลี่ย 14.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิ
ต่ำที่สุด 3.7 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2542

ฝน

จังหวัดลำปาง บริเวณอำเภอเมืองมีปริมาณฝนตลอดปีประมาณ 1045.5 มิลลิเมตร และมีฝนตก 112 วัน
เดือนกันยายนมีฝนตกมากที่สุดโดยมีปริมาณฝนเฉลี่ย 211.6 มิลลิเมตร และมีฝนตก 18 วัน ปริมาณฝนตกมากที่สุดใน
1 วัน วัดได้ 191.2 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2554

พายุหมุนเขตร้อน

จังหวัดลำปางเป็นจังหวัดที่มีพายุเขตร้อนมีโอกาสเคลื่อนผ่านเข้ามา โดยพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่าน
จังหวัดนี้ส่วนใหญ่มีแหล่งกำเนิดจากทะเลจีนใต้และมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก และเคลื่อนผ่านมาทาง
ตะวันตกผ่านประเทศเวียดนาม หรือลาวเข้าสู่ภาคเหนือของประเทศไทย จึงทำให้พายุอ่อนกำลังลงอยู่ในชั้นพายุ
ดีเปรสชัน ซึ่งไม่ก่อให้เกิดความเสียหายเนื่องจากลมแรงมากนัก แต่จะทำให้มีฝนตกหนักถึงหนักมากจนเกิดน้ำท่วม
ฉับพลันได้ในบางพื้นที่ นอกจากนี้ยังอาจได้รับอิทธิพลจากพายุไซโคลนที่มีแหล่งกำเนิดในอ่าวเบงกอลหรือทะเลอัน
ดามันในช่วงเดือนพฤษภาคมได้ ซึ่งพายุฯมีโอกาสเคลื่อนผ่านจังหวัดนี้ได้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมเป็นต้นไปจนถึงเดือน
ตุลาคม โดยเฉพาะช่วงตั้งแต่กลางเดือนสิงหาคมต่อเนื่องถึงต้นเดือนกันยายน เป็นระยะที่พายุหมุนเขตร้อนมีโอกาส
เคลื่อนเข้าสู่จังหวัดนี้ได้มากที่สุด

จากสถิติตั้งแต่ พ.ศ.2494 ถึงปัจจุบัน (2556) มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านจังหวัดลำปางทั้งหมด 31 ลูก
โดยเข้ามามากที่สุดในเดือนกันยายนจำนวน 13 ลูก (2494 2507 2508(3) 2510 2512(2) 2513(2) 2520
2521 2523) เดือนสิงหาคมจำนวน 8 ลูก (2504 2508(2) 2513 2516 2521 2530 2538) เดือนตุลาคม
จำนวน 5 ลูก (2504 2507 2515 2524 2526) เดือนกรกฎาคมจำนวน 4 ลูก (2506 2514 2537 2554) และ
เดือนพฤษภาคมซึ่งเป็นพายุไซโคลน จำนวน 1 ลูก(2525)

ที่ตั้งของสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดลำปาง

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นทั้งหมดนี้ได้มาจากผลการตรวจของสถานีอุตุนิยมวิทยาลำปาง (กลุ่มงานตรวจ
อากาศและกลุ่มงานอากาศเกษตร) ซึ่งทำการตรวจสอบประกอบอุตุนิยมวิทยาต่างๆ วันละ 8 เวลา คือ 0100, 0400,
0700, 1000, 1300, 1600, 1900 และ 2200 น. แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยา เพื่อรวบรวม
และจัดทำข้อมูลสถิติ ในคาบ 30 ปี

สถานีอุตุนิยมวิทยาลำปาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ต.พระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52000 มีที่ทำการอยู่ใกล้
ท่าอากาศยานลำปาง หรือที่ละติจูด 18 องศา 17 ลิปดาเหนือ และลองจิจูด 99 องศา 31 ลิปดาตะวันออก อยู่สูงจาก
ระดับน้ำทะเลปานกลาง 242 เมตร ส่วนสถานีอุตุนิยมวิทยาลำปาง (กลุ่มงานอากาศเกษตร) ตั้งอยู่ที่สถานีทดลอง
พืชสวนห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง 52190

หมายเหตุ

- สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2524 – 2553
- สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2556

ศูนย์ภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอุตุนิยมวิทยา
กรมอุตุนิยมวิทยา